

Európára vonatkozólag az emberfaji szempontok a nemzeti szempontok mögött jelentőség dolgában messze elmaradnak.

A faji jelleg nem valami abszolút, hanem nagyon is relativ fogalom. Erősebb az, vagy gyöngébb. Minél erősebb, annál jobban uralkodik az egyén fölött, annál jobban megpecsételi annak sorsát és társadalmi, sőt gazdasági helyzetét. A néger a világ minden államában néger marad, bármelyik nyelvet beszélje is és bármily műveltséget sajátítson is el.

Európa népességénél a különben is többnyire homogén népek sokoldalú keveredése folytán a faji jelleg annyira meggyöngült, hogy azt ma már csak közvetve, a legerősebb megfigyeléssel vagy többnyire azzal sem lehet felfedezni. Az északi népek a déliekkel szemben mutatnak fel színbeli különbségeket, de viszont az egyes északi és déli népek bár különböző eredetűek is, a külső jelleg tekintetében ismét nagyon egyezők.

De amennyire elmosódtak Európa homogén népeinél az embereket megkülönböztető elsődleges tulajdonságok, — a külső faji vonások, — annyira előtérbe léptek s fontosságot nyertek a nemzeti vonások, a nemzeti szempontok.

A nemzeti szempontok egy-egy népnek, nemzetnek a társadalmában annyira kifejeződtek, annyira előtérbe léptek, hogy az az illető nemzet egy külön darabját, külön érdek- és érzelmkörét alkotja az emberiségnek és dacára annak, hogy Európa nemzetei a legkülönbözőbb népek össze-visszakeveredéséből állanak, egy-egy nemzet az emberiség külön eldarabolt részének tartja magát s joggal annak is tekinthető. A nemzeti öntudat tovább megy ennél még és külön fajnak is hiszi magát.

Külön fajnak tartja magát a német, francia, angol, svéd, norvég, hollandi, stb.

A faji különység, mint mondottuk, relativ fogalom s e nem-

zetek között a faji különbség, az t. i., amely az egyes egyedeknek külső fizikai testén nyer kifejezést, a nemzeti és társadalmi különbségek nélkül olyan gyöngye, hogy alig mutatható ki egy-két általános vonásban.

Ellenben erősek, fontosak, jellegzetesek ezeknél a népeknél a nemzeti vonások, a nyelvbéli és nemzeti szempontok, úgy, hogy ha külön német, francia stb. faji szempontokról beszélünk, tulajdonképpen csak a nemzeti szempontnak akarunk erősebb kifejezést adni.

Az európai s magukat — több kevesebb joggal — külön fajoknak tartó nemzeteket nemzeti fajoknak is nevezhetjük, mert náluk a nemzeti vonások és szempontok adják meg a faji különbséget, — tehát nem a faji külső jelleg, vagy csak igen kis részben az, — hanem a nemzeti, tehát etikai tekintetek.

Ha ezeknél a különböző nemzetekhez, vagy mint elnevezjük, nemzeti fajokhoz tartozó egyéneknél, a nemzeti jelleg elesik, faji jellegként semmi sem marad, vagy ami megmarad, többnyire olyan csekély, annyira kevésbé feltűnő, hogy alig bír jelentőséggel.

Például egy mindenkori német és francia egyén közt nemzeti szempontból nagy a különbség modor, felfogás, éleltség stb. tekintetében. Szembeállítva e két egyént, — kis képzelődéssel könnyen felfedezzük e két fajt is. Vigyünk azonban egy német csecsemőt Franciaországba s elszakítva szülőitől, neveljük azt sovén franciának, aki csak franciául beszél és érez; kinek gondolatvilága, minden szokása teljesen francia, — nézzük akkor, hogy mi maradt meg benne az ő német faji jellegéből. Mondhatjuk semmi. Ha az illető épen szőkehajú és kékszemű, azon nem ütözik meg egy francia sem, mert sok szőke és kékszemű francia van a világon. Germán vér folyik a franciák ereiben is. A két különböző európai országból származott egyén egy nemzet és egy nyelv kötelékébe tartozik minden tekintetben, azokat a környező társadalom emiatt a származásbeli különbség miatt nem fogja idegeneknek tekinteni, nem fog rajtuk semmi szokatlant találni.

Vagyis Európában s európai fajú¹ emberek között a faji

¹ A fajtisztia zsidók ezzel szemben jellegüket bármely államban élnek is, megtartották annak következtében, hogy más fajbéli népekkel össze nem keveredtek.

Jelleg még ha ugyan egyáltalában fennforog is az, — csak a nemzeti jelleggel kapcsolatban bir jelentőséggel.

A faji szempontok tehát itt nemzeti szempontokká válnak s ezeket erősítik. Ezek nélkül csekély megkülönböztető voltuknál fogva, még amennyiben kimutathatók is, — jelentéktelenek.

Mi különbséget tesz az egy magyar családnak magyar jellegén, ha például egy tizenkettedik századbeli őse cseh vagy német származású volt? Ez a család, mely azóta teljesen átgyúródott a magyar társadalomban, ugyancsak nem bir valami eltérő faji jelleggel.

Más országokban is éppen úgy van ez. Ne véljük tehát felfedezni a faji jelleget oly téren s ott is, ahol az meg nem nyilvánul, hanem fogadjuk el azt a jelleget, amelyet a nemzeti társadalom, környezet, életmód, eltanult és megszokott erkölcsök és gondolkozásmód nyomnak az egyénre.

Minket, e kérdéseknek gazdasági és társadalmi szempontjai érdekelnak, ezekből a szempontokból pedig a nem határozott jellegű és homogén fajokhoz, ily fajoknak tartott társadalmi csoportokhoz fűződő tekintetek nemzetiékké válnak s azokkal teljesen azonosulnak, — ellenben heterogén, egymástól faji jellegre nézve is élesen megkülönböztetett fajúak között az ellentétek társadalmi és gazdasági téren is fennmaradnak és közrehatnak.

A mindennapi közgazdasági élet tapasztalatai is ezt bizonyítják. Európa népeinek közgazdasági érdekei nem népeinek faji származása, hanem nemzetei, nemzeti társadalmi szerint csoportosulnak s versenyeznek egymással. Egy nemzeten belül a különböző európai fajbeli származásúak külön gazdasági érdekcsoportokat nem alkotnak, mert faji különbségük is csak történelmi jellegű s a legtöbb esetben már csak a képzeletben él.

Ellenben a jellegzetes, a külsőleg is azonnal felismerhető s külön társadalmi csoporttal, szokásokkal és hagyományokkal is erősített faji különbségek sok tekintetben még gazdaságilag is külön táborra osztják a társadalmat.

Igy például a zsidóság erős jellegű faji csoportján, illetőleg az őket környező európai társadalom többi részén még ma is élesen észrevehető bizonyos társadalmi és gazdasági antagonizmus. És ez nagyon is kézzelfogható, hogy így van. Minden különálló jellegzetes faj, mindaddig, amíg a többiekkel egybe nem olvadt, tehát mindaddig, amíg csak önállóan létezik, külön

faji érdekekkel és törekvésekkel is bír. A külön fajhoz tartozó ember megkülönbözteti magát, akár önként, akár mert a többiektől kényszerítve van rá, a más fajbelitől, ami aztán az érdekek eltérését is maga után vonja mindenek előtt a társadalmi érintkezés terén, de az ezzel legszorosabban összefüggő gazdasági téren is.

A faji individualizmus az, mely ezt előidézi. És ha már a faji individualizmus meg van sokkal kevésbé öntudatos s jelentékeny fajoknál is, miért hiányoznék az épen a zsidóságnál, amelyet évezredek viszontagságai edzetek meg s amely e hosszú időn át más népekkel össze nem keveredett.

Ezen ezredéveken keresztül közreható okok nyomait és eredményét egy-két évtized nem moshatta el. De a faji szempontok érdekességét itt a nemzeti szempontok vannak hivatva enyhíteni s az idők folyamán teljesen absorbeálni, amennyiben a zsidóságnak a környező egyes nemzetek társadalmába való beleolvadása elkövetkezik.

Európában s egyáltalában mindenütt, ahol különböző fajok olvadnak össze s gyűrődnek át közös tulajdonságú új fajjává, s ahol kifejlett nemzetek, nemzeti érdekek, nemzeti műveltség s nemzeti társadalom vannak, a faji vonások elmosódásával elmosódnak az azokhoz fűződő legkülönbözőbb érdekek és szempontok is és helyet engednek az azokat felváltó nemzeti, nemzeti társadalmi szempontoknak.

A külső testi fizikai, vagyis faji különbségek helyébe tehát ezek elmosódásával ethikai: nemzeti, jogi, társadalmi, gondolkodásbeli stb. különbségek lépnek és ezek osztják különböző táborokra s érdekcsoportokra az egyének millióit, gazdasági társadalmi és politikai tekintetben.

Ez az alakulás természetesen egy-egy nagy emberfajtán belül megy végbe elsősorban, a többi nagy emberfajtaival szemben azonban a faji, gazdasági s társadalmi különállás és különérdek továbbra is fennmarad.

Azt mondtuk, hogy Európa nagyrészben homogén jellegű; fehér emberiségén belül a nehezen ellenőrizhető s mindinkább elhalványuló faji szempontok felett a nemzeti szempontok az uralkodók.

A nemzeti szempontok között pedig a legelső és minden más jogi, politikai és társadalmi tekintetnél összehasonlíthatatlanul fontosabb, elsőbb és nagyobb a nemzeti nyelv szempontja.

Európa népei elsősorban nyelvek szerint csoportosulnak.
Az egységes nyelvűek tartják magukat egységes fajoknak.
Csekély kivétellel az anyanyelv szabja meg az ember nemzeti
érzését is.

Az európai fajok tehát nem külön jellegükben, hanem
külön nyelvükben élnek s a nemzeti faj nyelvének érvényesítése :
életfenntartás.

Dr. Balás Károly.